

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/218/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1617207296
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1617207296.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a Mgr. Patrície Železníkovej, v právnej veci manžela: C. U. P. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX L. XXX, štátne občianstvo Slovenskej republiky, zastúpeného JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Štefánikova 12, 811 05 Bratislava, IČO: 30 850 436, a manželky: U. R. E. I. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Mz. XX V. XX, T., W. republika, adresa na doručovanie: E. 8, XXX XX V., štátne občianstvo Ekvádorskej republiky, zastúpenej JUDr. Danielou Ježovou, LL.M., PhD., advokátkou so sídlom Javorinská 13, 811 03 Bratislava, IČO: 42 129 532, v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu: C. T. E., nar. XX.XX.XXXX, štátne občianstvo Slovenskej republiky a Ekvádorskej republiky, na čas po rozvode, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, na odvolanie manžela proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 15.01.2019, č.k. 8P/187/2017-319, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 15.01.2019, č.k. 8P/187/2017-319 rozviedol manželstvo účastníkov P. T., rodeného T., narodeného XX.XX.XXXX v U., štátna príslušnosť Slovenskej republiky a U. R. E. I., narodenej XX.XX.XXXX v T., W. republika, štátna príslušnosť Ekvádorskej republiky, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v Z., T., W. republika, zapísané v knihe manželstiev Ministerstva vnútra Slovenskej republiky - osobitná matrika Bratislava, vo zväzku OM/XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX. Konanie o úpravu pomerov manželov k maloletej C. T. E., narodenej XX.XX.XXXX v V., W. republika, na čas po právoplatnosti rozsudku v časti o rozvode manželstva zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 18, § 19 ods. 1, § 22, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 161 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 22 ods. 1, § 38 ods. 1, § 39 ods. 1, 4 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPSaP“), čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (ďalej len „Ústava SR“), čl. 5 ods. 1, čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 1, 2 Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa prijatého v Haagu dňa 01.10.1999, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod č. 344/2002 Z.z. (ďalej len „Dohovor“). Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že manžel je štátnym občanom Slovenskej republiky. Vychádzajúc z uvedenej skutočnosti, s prihliadnutím na neexistenciu bilaterálnej

zmluvy uzavretej medzi Slovenskou republikou a Ekvádorskou republikou týkajúcej sa konania o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloleťmu dieťaťu na čas po rozvode, dospel k záveru, že súdy Slovenskej republiky majú s poukazom na citované ustanovenia Zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom právomoc konať v predmetnej veci v časti týkajúcej sa rozvodu manželstva účastníkov a rozhodným právom je v danom prípade právo Slovenskej republiky. Zistil, že manželstvo účastníkov bolo spočiatku usporiadané a harmonické, avšak postupom času sa väzby medzi nimi narušili do takej miery, že ich manželstvo prestalo byť funkčné. Konštatoval, že manželia od roku 2015 nežijú v spoločnej domácnosti, nemajú záujem o obnovenie ich manželského spolužitia z dôvodu trvalého rozvratu ich vzájomných vzťahov, neposkytujú si všestrannú vzájomnú pomoc, manželstvo si neplní svoju biologickú ani hospodársku funkciu, je len formálnym zväzkom, nemajúcim obsah predpokladaný v Zákone o rodine. Bol toho názoru, že manželstvo účastníkov je vážne a trvalo narušené, a nie je predpoklad, že by začalo plniť svoje funkcie. Z uvedených dôvodov manželstvo účastníkov rozviedol a ako príčinu rozvratu ich manželských vzťahov ustálil diametrálne odlišné postoje účastníkov k manželstvu, v ktorom rozpory neskôr viedli k vzájomnej netolerancii manželov a prispeli k úplnému rozvratu ich rodinného prostredia a ich citovému odcudzeniu. Konanie o úpravu pomerov manželov k maloleťmu na čas po rozvode zastavil z dôvodu nedostatku právomoci súdov Slovenskej republiky, keďže maloleť má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky a nemala ho tu ani v čase začatia predmetného konania, t.j. dňa 27.06.2017. Konštatoval, že Okresný súd Bratislava I rozhodol v rámci konania o návrat maloleť do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní uznesením zo dňa 29.06.2017, č.k. 3P/91/2017-276 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.09.2017, č.k. 20CoP/46/2017-487 tak, že nariadil návrat maloleť do krajiny jej obvyklého pobytu do Ekvádorskej republiky. Poukázal tiež na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.09.2018, č.k. II. ÚS/445/2018-40 o odmietnutí sťažnosti otca a maloleť, z ktorého je rovnako zrejmé, že maloleť má obvyklý pobyt v Ekvádorskej republike. Zdôraznil, že obvyklý pobyt maloleť na území Slovenskej republiky nemôže byť založený jej neoprávneným zadržaním. Považoval za dostatočne preukázané, že v danom prípade nebola splnená žiadna z podmienok na založenie právomoci súdov Slovenskej republiky konať a rozhodnúť v predmetnej veci. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. Proti výroku rozsudku v časti o zastavení konania o úpravu pomerov manželov k maloleťmu na čas po rozvode podal v zákonnej lehote prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie manžel. Výrok rozsudku o rozvode manželstva účastníkov, ktorý nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť dňa 24.04.2019. Vzhľadom na to, že odvolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie iba vo výroku týkajúcom sa zastavenia konania v časti o úpravu pomerov manželov k maloleťmu na čas po rozvode, účastníkov konania označoval ako matka a otec.

4. Otec podaním odvolaním voči napadnutému výroku rozsudku žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súdu prvej inštancie vytkol, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Poukázal na skutočnosť, že matka žila na území Slovenskej republiky v rokoch 2008 až 2014 a následne tu žije od februára 2017 doposiaľ. Uvedol, že matka ako osoba z tretieho štátu požiadala o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky príslušný policajný útvar, ktorý jej vydal doklad o pobyte s označením trvalého pobytu matky na adrese U. E. XX v U.. Vyjadril sa, že matka bola od roku 2008 na materskej dovolenke, následne asi tri roky podnikala, v rokoch 2012 až 2013 pracovala v spoločnosti C. F. spol. s r. o., v rokoch 2013 až 2014 bola zamestnaná v spoločnosti U. F. s.r.o., po svojom návrate na územie Slovenskej republiky vo februári 2017 pracovala neoficiálne ako učiteľka angličtiny a španielčiny a od 01.09.2018 je zamestnaná v spoločnosti L. N. C., spol. s r. o.. Odvolaciemu súdu navrhol doplniť dokazovanie vykonaním lustrácie matky v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, dopytom na cudzineckú políciu a Sociálnu poisťovňu. Tvrdil, že matka má na území Slovenskej republiky rodinných príslušníkov a známych, je tu sociálne a zdravotne poistená, má tu ošetrojúceho lekára a pravidelne sa stretáva s maloleťou. Pokladal za nepochybné, že matka, ktorá ovláda slovenský jazyk, má na území Slovenskej republiky centrum svojich záujmov, ako aj obvyklý pobyt, keďže sa tu tri roky

nepretržite dobrovoľne zdržiava a pracuje tu. Poukázal na výklad pojmu obvyklý pobyt v rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie C-393/18 zo dňa 17.10.2018, C-512/17 zo dňa 28.06.2018, C-497/10 zo dňa 22.12.2010, C - 523/07 zo dňa 02.04.2009, C-376/14 PPU zo dňa 09.10.2014, C-111/17 zo dňa 08.06.2017, C-403/09 zo dňa 23.12.2009, C-256/09 zo dňa 15.07.2010 a C-499/15 zo dňa 15.02.2017. Vyslovil názor, že obaja rodičia majú obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky a maloletá, ktorá je závislá od ich starostlivosti, sleduje ich obvyklý pobyt, pričom zmena obvyklého pobytu dieťaťa v dôsledku zmeny obvyklého pobytu rodiča má za následok zmenu práva, ktorým sa spravujú vzťahy medzi rodičmi a dieťaťom. Mal za to, že sú dané procesné podmienky na rozhodovanie súdov Slovenskej republiky o úprave pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoде.

5. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne navrhla rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť. Poukázala na skutočnosť, že otec sa vo svojom odvolaní zameril na jej obvyklý pobyt, hoci rozhodujúcim kritériom na určenie právomoci vo veci úpravy pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoде je obvyklý pobyt maloletej, ktorý má táto v Ekvádorskej republike a mala ho tam už v čase začatia konania. Podľa jej názoru, že v danej časti predmetu konania nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky. Mala za to, že maloletá sa nachádza na území Slovenskej republiky neoprávnené, keď ju otec násilím zadržáva v obci L. za pomoci svojej rodiny, a základnej školy, a neumožňuje im stretávať sa osamote. Uviedla, že na Okresnom súde Bratislava I je pod sp.zn. 9Em/7/2018 vedené konanie o výkon rozhodnutia vo veci návratu maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu. Vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci Doris Povse c/a Mauro Alpagó, C-211/10 PPU zdôraznila, že protiprávne konanie otca nemôže založiť obvyklý pobyt maloletej. Uviedla, že súdy Slovenskej republiky majú iba právomoc vydávať vhodné opatrenia na zabezpečenie podmienok na návrat maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu. Poukázala na vhodné opatrenie vydané Okresným súdom Bratislava I dňa 06.12.2017 pod č. k. 3P/188/2017-52 na zabezpečenie jej kontaktu s maloletou, potvrdené uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24.01.2018, č.k. 11CoP/15/2018-140, ktorého výkon bol začatý uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.11.2018, č.k. 5Em/1/2018-307. Odmietla tvrdenie otca, že jej na území Slovenskej republiky vznikol obvyklý pobyt, keďže na tomto území sa nachádza iba z dôvodu súdnych konaní a realizácie kontaktu s maloletou, pričom tu nemá rodinných príslušníkov, priateľov ani známych. Zdôraznila, že v dôsledku núteného odchodu zo zamestnania v Ekvádorskej republike sa ocitla v Slovenskej republike bez peňazí, a nesúhlasila s tvrdením o výuke cudzieho jazyka vo februári 2017 na Slovensku. Vo vzťahu k jej trvalému pobytu na adrese U. E. XX v U. uviedla, že otec jej znemožnil dostať sa do bytu na danej adrese výmenou zámku a žije tam s maloletou. Poukázala na skutočnosť, že maloletá neoprávnené navštevuje Základnú školu v L., do ktorej bola riaditeľkou opakovane protiprávne prijatá, naposledy dňa 05.02.2019, voči ktorému rozhodnutiu podala odvolanie. K svojmu vyjadreniu pripojila predošlé rozhodnutie riaditeľky Základnej školy v L. o prijatí maloletej zo dňa 17.09.2018 a zmeňujúce rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, odboru školstva zo dňa 17.12.2018, č.k. OU-BA-OS3-2018/099883, ktorým sa maloletá do 5. ročníka Základnej školy v L. neprijíma.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu zotrval na tvrdeniach uvedených v odvolaní. Mal za to, že matka vo vyjadrení k jeho odvolaniu nepoprela, že sa od marca 2017 nepretržite a dobrovoľne zdržiava na území Slovenskej republiky, má tu trvalý aj faktický pobyt, trvalý pracovný pomer, okruh svojich rodinných príslušníkov, známych a priateľov, má tu vytvorené väzby, je tu sociálne a zdravotne poistená, má tu ošetrojúceho lekára a ovláda slovenský jazyk. Z uvedeného podľa jeho názoru vyplýva, že matka má na území Slovenskej republiky dlhodobé centrum svojich záujmov a v dôsledku plynutia času, keď sa tu už tretí rok nepretržite dobrovoľne zdržiava a pracuje tu, jej v Slovenskej republike vznikol obvyklý pobyt. Poukázal pritom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-497/10 zo dňa 22.12.2010, v zmysle ktorého obvyklý pobyt osoby vzniká už po troch mesiacoch pobytu na určitom mieste. Vzhľadom na skutočnosť, že matka sa na území Slovenskej republiky zdržiava od februára 2017, pokladal za zrejmé, že v čase začatia konania tu už mala obvyklý pobyt. K svojmu vyjadreniu zároveň pripojil potvrdenie o pobyte matky v Slovenskej republike. Tvrdenie matky, že sa zdržiava v Slovenskej republike výlučne z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní, podľa jeho názoru nemôže obstáť, keď táto má splnomocnenú právnu zástupkyňu a jej osobná prítomnosť nie je na účely súdneho konania potrebná. Vyjadril sa, že tvrdenia matky si na viacerých miestach odporujú, keďže na jednom mieste poukazuje na jeho pobyt s maloletou v byte v U. a následne hovorí o jeho zadržávaní maloletej v obci L.. Uviedol, že informáciu o privyrábaní si matky doučovaním cudzieho jazyka mal priamo od nej a táto zaznela aj na pojednávaní pred súdom. Upozornil, že výkon rozhodnutia o nariadení návratu maloletej bol na základe pripojeného uznesenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa

27.11.2018, č.k. 9Em/7/2018-192 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05.02.2019, č.k. 21CoE/30/2019-3112, odložený do 28.08.2019, a teda aj prítomnosť maloletej na Slovensku je legálna a legitímna. Vo vzťahu k matkou pripojenému uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.11.2018, č.k. 5Em/1/2018-307 sa vyjadril, že voči nemu podal odvolanie.

7. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zotrvala na svojich tvrdeniach. Zdôraznila, že rozhodujúcim kritériom na určenie právomoci vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej je obvyklý pobyt dieťaťa. Vyslovila názor, že existuje prekážka nedostatku právomoci slovenského súdu na konanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej vzhľadom na jej obvyklý pobyt, ktorý má v Ekvádorskej republike, ktorú skutočnosť preukázala rozhodnutiami súdov v konaní. Uviedla, že maloletá sa na území SR zdržiava neoprávnené, otec jej ju odmieta vrátiť a plniť akékoľvek rozhodnutie súdu aj vo vzťahu k ich spoločnému styku. Popísala okolnosti realizácie styku s maloletou v priebehu mesiaca august 2019 a spoluprácu rodiny s psychológom. Mala za to, že protiprávne konanie otca nemôže založiť obvyklý pobyt maloletého dieťaťa. Ak by to bolo možné, takýto systém by podporoval únoscov, ktorí by násilne zadržovali maloleté deti. Uvedené by znamenalo, že ak jeden rodičov nerešpektuje súdne rozhodnutie počas existencie protiprávneho stavu by dieťa údajne nadobudlo obvyklý pobyt na území SR. Daný výklad je v rozpore s princípmi právneho štátu ako aj medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Zdôraznila, že rodičia sa nikdy nedohodli, že maloletá bude natrvalo žiť na Slovensku a ani žiadny súd nerozhodol o tom, že je nahradený súhlas matky s trvalým premiestnením maloletej na územie SR. Súd rozhodol o tom, že maloletá sa má navrátiť na územie Ekvádoru, pričom fyzická prítomnosť maloletej na území SR je založená len na svojvôli otca nerešpektujúceho rozhodnutie slovenského súdu. Dala do pozornosti, že jej pobyt na území SR je dôsledkom neoprávneného konania otca, čím je nútená zdržiavať sa na Slovensku, aby mohla vidieť svoju dcéru a byť s ňou. Uviedla, že na Slovensku nemá okruh rodinných príslušníkov, známych, či priateľov, ocitla sa tu bez finančných prostriedkov a bola nútená si dočasne prenajať byt. Jej obvyklým pobytom je Ekvádorska republika, kde má rodinné a sociálne väzby, prácu, do ktorej môže hneď nastúpiť. Mala za to, že argumentácia, že by mala maloletá sledovať obvyklý pobyt jej rodičov neobstoí s prihliadnutím na vek dieťaťa, kedy sa jej obvyklý pobyt posudzuje samostatne, bez viazanosti na matku (ako napr. kojencovi). Pripomenula, že právomoc na konanie súdu vo veci musí byť daná v čase začatia konania. Nedostatok právomoci je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, kedy súd musí bez ďalšieho konanie zastaviť.

8. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

9. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 CMP, keď nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, 385 ods. 1, § 219 ods. 1 CSP, s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP, dospejúc k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci rozsudkom zo dňa 15.01.2019, č.k. 8P/187/2017-319, rozviedol manželstvo účastníkov a konanie o úpravu pomerov manželov k maloletej na čas po právoplatnosti rozsudku v časti o rozvoze manželstva zastavil. Vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, CSP, ZMPSaP, Ústavy SR a Dohovoru. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol svojím odvolaním otec vo výroku o zastavení konania v časti týkajúcej sa úpravy pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoze.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. Podľa § 9 CSP ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

14. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

15. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

16. Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru, právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt.

17. Podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru, v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si orgány zmluvného štátu, kde malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc až dovtedy, kým dieťa nadobudlo obvyklý pobyt na území druhého štátu a

a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba vykonávajúca opatrovnícke právo sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b) dieťa malo pobyt na území druhého štátu aspoň jeden rok po tom, ako sa osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba vykonávajúca opatrovnícke právo dozvedela alebo mohla dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, nekoná sa o žiadosti o návrat podanej v tejto lehote, a dieťa sa zžilo s novým prostredím.

18. Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru, bez ohľadu na články 5 až 9 môžu orgány zmluvného štátu pri výkone svojej právomoci na rozhodovanie o rozvoze, rozluke alebo anulovaní manželstva rodičov dieťaťa, ktoré má obvyklý pobyt na území iného zmluvného štátu, ak to upravuje právny poriadok ich štátu, prijať aj opatrenia na ochranu osoby alebo majetku tohto dieťaťa,

a) ak v čase začatia konania má jeden z rodičov dieťaťa obvyklý pobyt na území tohto štátu a ak jeden z nich má rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťaťu, a

b) ak rodičia, ako aj každá iná osoba, ktorá má rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťaťu, prijali právomoc týchto orgánov na prijatie ochranných opatrení, a ak je výkon tejto právomoci v najlepšom záujme dieťaťa.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že v danej veci ide o konanie s cudzím prvkom, pričom Slovenská republika ako i Ekvádorska republika boli ku dňu začatia konania zmluvnými stranami Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa prijatého v Haagu dňa 01.10.1999, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri skúmaní svojej právomoci na konanie v zmysle § 2 ods. 1 CMP v spojení § 161 ods. 1 CSP správne aplikoval čl. 5 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru a s jeho názorom o nedostatku právomoci na konanie v časti týkajúcej sa úpravy pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoze vysloveným v napadnutom rozhodnutí sa odvolací súd stotožňuje.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletá je štátnou občianskou Slovenskej republiky a Ekvádorskej republiky, matka je štátnou občianskou Ekvádorskej republiky a otec je štátnym občanom Slovenskej republiky. Dňa 23.05.2017 podala matka návrh na nariadenie návratu maloletej do Ekvádorskej republiky ako krajiny jej obvyklého pobytu, o ktorom rozhodol Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 29.06.2017, č.k. 3P/91/2017-276 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.09.2017, č.k. 20CoP/46/2017-487, ktorým nariadil návrat maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu do Ekvádorskej republiky. Z obsahu predmetného rozhodnutia vyplýva, že maloletá žila od januára 2015 spolu s matkou v Ekvádorskej republike, pričom dňa 07.03.2016 rodičia uzavreli na žiadosť otca, zastúpeného advokátom, pred mediátorom Národného mediálneho centra súdnej činnosti T. v Ekvádorskej republike dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, resp. dohodu o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, o úprave styku otca s maloletou a o výške výživného. Maloletá mala počas prázdnin v roku 2017 so súhlasom matky stráviť na území Slovenskej republiky čas aj nad rámec uvedenej dohody, a to od 15.02.2017 do 17.04.2017, keď sa mala vrátiť do Ekvádorskej republiky. Dňa 30.03.2017 otec matke oznámil, že maloletá zostane s ním a do Ekvádoru sa nevráti. Vzhľadom na dané skutočnosti sa nemožno stotožniť s argumentáciou otca o nesprávnom ustálení obvyklého pobytu maloletej na území Ekvádorskej republiky.

21. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri ustálení obvyklého pobytu maloletej v Ekvádorskej republike vzal správne do úvahy fakt, že maloletá je na území Slovenskej republiky otcom neoprávnene zadržovaná a bola tu ním neoprávnene zadržovaná už v čase začatia predmetného konania, t.j. ku dňu 27.06.2017. Z uvedeného dôvodu nemohla byť založená príslušnosť

súdov Slovenskej republiky na predmetné konanie v časti týkajúcej sa úpravy pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoze v zmysle čl. 5 ods. 1 Dohovoru, keďže orgány Ekvádorskej republiky, v ktorej mala maloletá obvyklý pobyt bezprostredne pred jej neoprávneným zadržaním otcom na území Slovenskej republiky, si s poukazom na ust. čl. 7 ods. 1 Dohovoru naďalej zachovávajú svoju právomoc. Právomoc justičných alebo správnych orgánov Ekvádorskej republiky prijímať opatrenia na ochranu maloletej alebo jej majetku pritom zostáva v zmysle ust. čl. 7 ods. 1 Dohovoru zachovaná až do nadobudnutia obvyklého pobytu maloletej na území iného štátu a súčasného zmierenia sa subjektu vykonávajúceho opatrovnícke právo, v tomto prípade matky, so zadržaním, resp. nepodania žiadosti o návrat dieťaťa daným subjektom v lehote jedného roka odvtedy, ako sa dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, pokiaľ sa dieťa zároveň zžilo s novým prostredím. K naplneniu uvedených podmienok na založenie právomoci súdov Slovenskej republiky pritom doposiaľ nedošlo. Právomoc súdov Slovenskej republiky v predmetnej časti konania nemohla byť založená ani s poukazom na čl. 10 ods. 1 Dohovoru, keď v zmysle písmena b) citovaného ustanovenia je jednou z kumulatívnych podmienok na založenie právomoci orgánu zmluvného štátu požiadavka, aby rodičia, resp. iná osoba, ktorá má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu, prijali právomoc týchto orgánov, k čomu v danom konaní preukázateľne nedošlo, a to aj s poukazom na námietku nedostatku právomoci uplatnenú matkou v jej vyjadrení k návrhu otca na začatie konania zo dňa 22.06.2018, t.j. pri prvom úkone, ktorý je patril v predmetnom konaní.

22. Odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacou námietkou otca, ktorý odvodzoval právomoc súdov Slovenskej republiky v predmetnej veci v časti úpravy pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoze od naviazanosti obvyklého pobytu maloletej na obvyklý pobyt rodičov, keďže ani v prípade nadobudnutia obvyklého pobytu na území Slovenskej republiky matkou, by vzhľadom na neoprávnené zadržiavanie maloletej na území Slovenskej republiky otcom, nemohlo dôjsť k založeniu právomoci súdov Slovenskej republiky na konanie v uvedenej časti bez súčasného preukázateľného splnenia podmienok v zmysle ust. čl. 7 ods. 1 Dohovoru. Pokiaľ otec poukazoval na skutočnosť, že výkon rozhodnutia o návrate maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu do Ekvádorskej republiky bol dočasne odložený, táto nijakým spôsobom nelegalizuje jeho neoprávnené zadržiavanie maloletej na území Slovenskej republiky a nemôže mať ani žiadny vplyv na právomoc súdov vo veci úpravy pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoze, keďže účinky právoplatného a vykonateľného rozhodnutia o návrate maloletej doposiaľ nezanikli a matka sa so zadržiavaním maloletej na území Slovenskej republiky nezmierila. Z uvedených dôvodov odvolací súd nepokladal za potrebné ani otcom navrhované doplnenie dokazovania, ktorého účelom malo byť výlučne ustálenie obvyklého pobytu matky.

23. S poukazom na uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku, ktorým bolo zastavené predmetné konanie v časti týkajúcej sa úpravy pomerov manželov k maloletej na čas po rozvoze, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).